

Випуск №16
Грудень 2025 р.

«Офіс Горизонт
Європа в Україні»
НФДУ:

.....
від навігації
до перемог

Найсмільвіші українські вчені та інноватори подавали заявки і перемогали в конкурсах рамкових програм ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» та «Горизонт Європа» задовго до повномасштабного вторгнення. Це був чудовий, але непростий досвід, науковці зізнавалися, що губляться в умовах конкурсів, і що окремих інформаційних заходів для створення якісної заявки недостатньо.

Для того, щоб у конкурсах Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» взяли участь якомога більше українських вчених та інноваторів, потрібна була системна інформаційно-консультаційна підтримка: від навігації в Програмі і написання заявок, до адміністрування проєктів-переможців.

З жовтня 2023 року цю підтримку надає «Офіс Горизонт Європа в Україні», який працює на базі Національного фонду досліджень України. Діяльність Офісу повністю фінансується Європейською комісією, що є унікальним випадком та підтверджує високий рівень довіри з боку Європейської комісії до інституційної спроможності України, зокрема Національного фонду досліджень України, у сфері досліджень та інновацій.

Які результати роботи Офісу за два роки? Які запити від наукової спільноти отримує Офіс? Які плани має на найближче майбутнє?

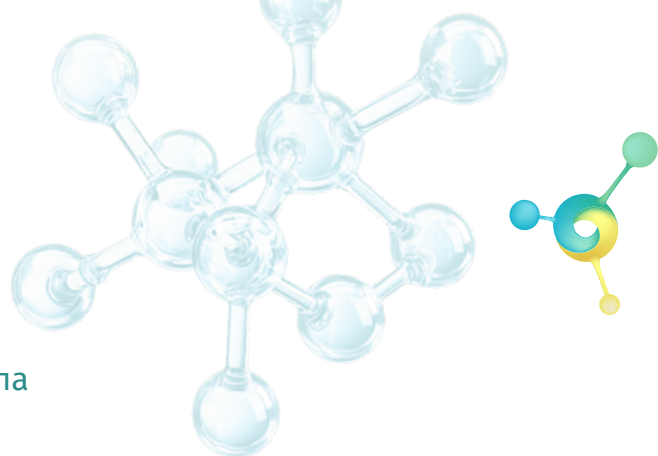
Ці та інші запитання ми поставили фахівцям «Офісу Горизонт Європа в Україні» НФДУ: начальнику відділу Ігорю ТАРАНОВУ, заступниці начальника відділу Наталії ДІДЕНКО, головним спеціалістам Надії НАУМОВІЙ, Олександрі МОІСЕСЬВУ, Максиму КОЛІСНИКУ, Юлії КОШИК.

▶ Інформаційний захід «Інтеграція України до Європейського дослідницького простору»,
2025, Київ

← Ігор ТАРАНОВ,
начальник відділу
«Офіс Горизонт Європа
в Україні» НФДУ

► *Нещодавно виповнилося два роки роботи «Офісу Горизонт Європа в Україні» НФДУ. Найважливіша мета Офісу – збільшити залученість українських учасників до участі в Програмі «Горизонт Європа». Чи є поступ у досягненні цієї мети?*

► **Ігор ТАРАНОВ:** Так, поступ є, і він відчутний. Залученість українських учасників до Програми «Горизонт Європа» суттєво зросла. Я впевнений, що відкриття та активна робота нашого Офісу на базі Національного фонду досліджень України допомогли досягти найкращих показників участі за час роботи Програми.

Наведу кілька цифр. За неповні п'ять років роботи Програми «Горизонт Європа» (2021-2025) отримано на 31,5% більше грантового фінансування (64,27 млн євро), ніж за весь семирічний період дії Програми «Горизонт 2020» (48,87 млн євро).

Середня сума гранту на один проєкт зросла на 27% – з 208 тисяч євро у «Горизонт 2020» до 263 тисяч євро у «Горизонт Європа». Кількість унікальних учасників збільшилася на 37,2% – з 172 до 236 організацій.

Прискорилися темпи подання проєктних пропозицій – у середньому на 24% за місяць і на 21% за рік. Якщо в Програму «Горизонт 2020» українці подавали в середньому 33 заявки на місяць та 406 на рік, то в «Горизонт Європа» – 41 та 490 відповідно.

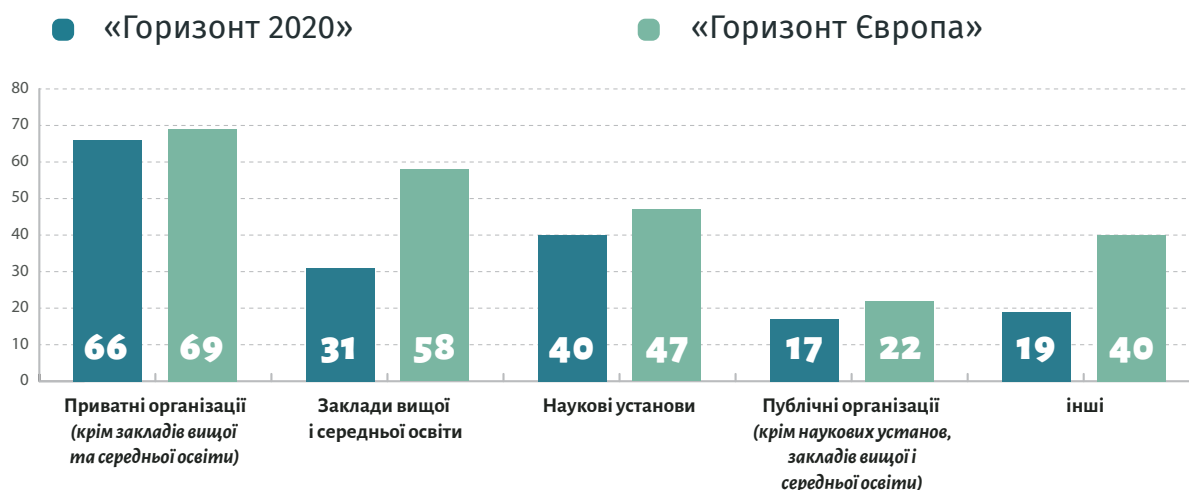
І найважливіше – на 43,3% зросла успішність наших проєктних пропозицій: з 9,33% у «Горизонт 2020» до 13,37% у «Горизонт Європа». Це означає, що українські учасники не лише частіше подають заявки, а й роблять це якісніше.

За підсумками Програми «Горизонт 2020» Україна посіла сьоме місце серед 16 асоційованих країн, залучивши 48,87 млн євро (2,4 млрд грн). При цьому Україна повністю сплатила внесок за участь у Програмі.

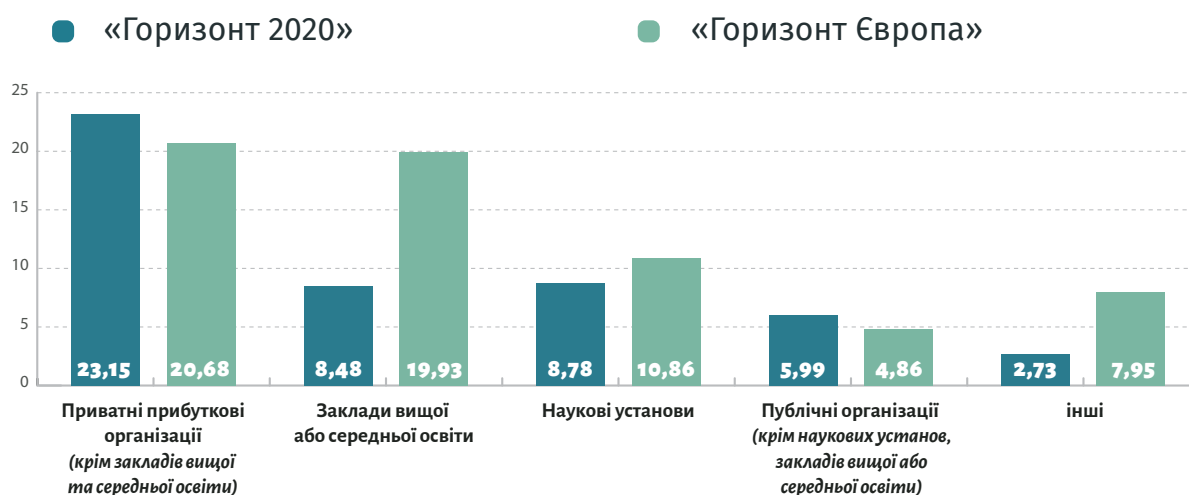

У Програмі «Горизонт Європа» (2021-2025) Україна посідає сьоме місце серед 22 асоційованих країн за показниками участі та восьме – за обсягом фінансування у 64,27 млн євро (3,2 млрд грн). Рішенням ЄС Україна звільнена від сплати внеску з 2022 року, тому отримані гранти є додатковим безповоротним фінансуванням для вітчизняного сектору досліджень та інновацій.

► Кількість унікальних учасників з України в Рамкових програмах «Горизонт 2020» та «Горизонт Європа»: порівняльний аналіз за даними Horizon Dashboard

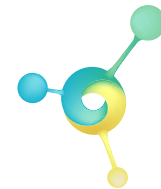
► Фінансування українських організацій в Рамкових програмах «Горизонт 2020» та «Горизонт Європа»: порівняльний аналіз за даними Horizon Dashboard, млн євро

► Чому Офіс відкрили саме на базі Національного фонду досліджень України?

- **Ігор ТАРАНОВ:** Європейська комісія схвалила це рішення на основі позитивної оцінки роботи НФДУ та з урахуванням планів розвивати спроможність Фонду в рамках Плану відновлення України.

Відкриття Офісу на базі Фонду має низку ключових переваг. Наведу лише деякі з них.

По-перше, це інституційна сталість. Фонд має чіткі процедури, систему ухвалення рішень, механізми фінансового контролю. Це дає можливість Офісу працювати без додаткових організаційних витрат.

По-друге, Фонд з 2020 року проводить конкурси та реалізує проекти за міжнародними стандартами прозорості та незалежної експертизи. Це полегшує інтеграцію з інструментами Програми «Горизонту Європа».

По-третє, Фонд працює з українськими вченими, університетами, інноваційними командами і стартапами та є центром для консультування потенційних учасників Програми. Це скорочує шлях від інформування до подання заявки і збільшує шанси науковців на перемогу в конкурсах.

Крім того, Фонд має усталені механізми надання грантової підтримки на конкурсних засадах і відкритої звітності. Для Європейської комісії це критично важливо, оскільки забезпечує довіру, що ресурси, як фінансові, так і технічні, буде використано належним чином.

Вагомим аргументом була й оперативність. Створення окремої структури вимагало б часу, додаткового фінансування, процедури верифікації та затвердження. Розміщення Офісу на базі Фонду дозволило уникнути цих затримок.

Відкриття Офісу на базі Фонду має низку ключових переваг.

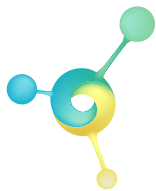
► *На сайті Офісу сказано, що відділ є навігатором у Програмі «Горизонт Європа». Розкажіть, будь ласка, як здійснюється ця навігація?*

► **Ігор ТАРАНОВ:** Програма «Горизонт Європа» має складну структуру й потребує якісної навігації – як для новачків, так і для досвідчених учасників.

Офіс працює за головним принципом НФДУ – «Науковці для науковців». Наша команда складається з 14 фахівців, які надають консультації за кластерами, компонентами Програми, 12 з яких мають науковий ступінь та/або досвід участі у попередніх рамкових програмах у статусі національних контактних пунктів (НКП). За кожним компонентом Програми закріплено кілька спеціалістів.

Перше, що ми робимо – допомагаємо визначити компонент Програми відповідно до ідеї заявника чи стратегічних інтересів його установи. Це відбувається на інформаційних заходах або під час індивідуальних консультацій.

Другий рівень навігації – орієнтування у конкретних конкурсах. Кожен конкурс має свої тематичні пріоритети, вимоги до консорціумів та очікувані результати. Заявники часто звертаються за допомогою у пошуку конкурсу або для детального аналізу його умов.

Окремий важливий напрям – пошук партнерів. За понад два роки роботи ми сформували базу стейкхолдерів, яка налічує понад три тисячі контактів. Дані кожного заявника (за його згодою) вносяться до бази, це підвищує шанс бути поміченим європейськими партнерами. До нас регулярно надходять запити від закордонних учасників, які шукають українських партнерів для консорціумів. До речі, ця тенденція посилюватиметься, адже Європейська комісія запровадила безпрецедентні механізми підтримки України у 2026-2027 роках: 50 млн євро для прямої підтримки українських учасників та близько 200 млн євро на конкурси, що заохочують їхню участь.

Отримати консультацію легко: потрібно надіслати звернення на електронну адресу horizoneurope.info@nrfu.org.ua, зазначити ім'я, прізвище, установу, контакти та суть питання. Ми оперативно надамо детальну відповідь і, за потреби, продовжимо роботу в форматі індивідуального консультування. Кількість консультацій не обмежується – супровід триває до повного вирішення питання.

Окремий важливий напрям – пошук партнерів.

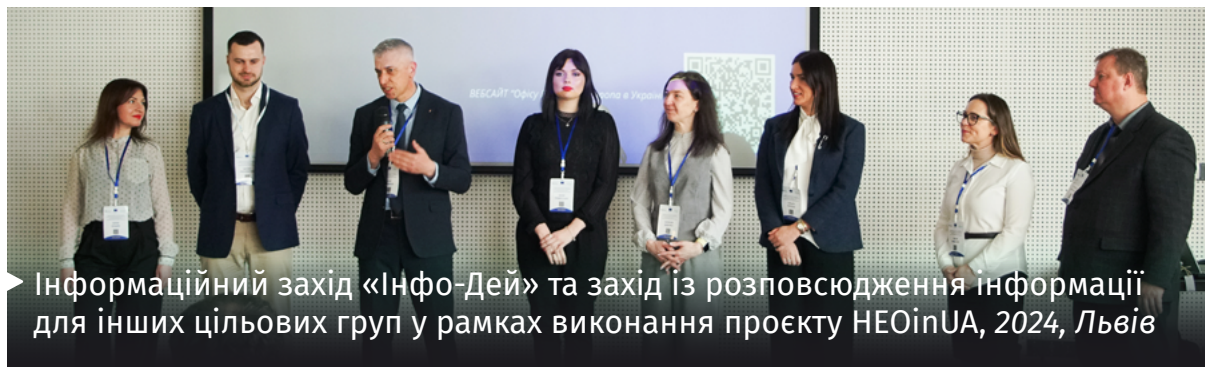

► **«Офіс Горизонт Європа в Україні» НФДУ діє також як національний контактний пункт Програми «Горизонт Європа». Розкажіть, будь ласка, про цей напрям роботи.**

► **Ігор ТАРАНОВ:** Офіс є ключовим національним контактним пунктом для українських учасників Програми і координує роботу мережі НКП.

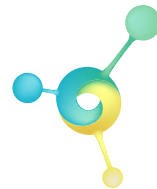
Офіс підтримує кожного потенційного учасника Програми – від індивідуального дослідника, докторанта, до університету, науково-дослідного інституту, інноваційного стартапу, бізнесу чи громадської організації.

Наш відділ проводить навчальні, інформаційні заходи та практичні тренінги, розповідає про умови участі в Програмі та найкращі приклади мереж НКП у ЄС та асоційованих країнах. Також ми поширюємо інформацію про кращі практики українських учасників в конкурсах Програми та їхній позитивний вплив на вітчизняну науково-дослідницьку й інноваційну інфраструктуру. Корисну інформацію ми розміщуємо на сайті та в соціальних мережах [Facebook](#), [X](#), [LinkedIn](#), а записи інформаційно-навчальних заходів щодо участі в Програмі – на каналі [YouTube](#).

► Інформаційний захід «Інфо-Дей» та захід із розповсюдження інформації для інших цільових груп у рамках виконання проєкту NEOinUA, 2024, Львів

- Одним з завдань Офісу є підготовка та надання рекомендацій і пропозицій щодо формування політик, спрямованих на інтеграцію України до Європейського дослідницького простору (ЄДП). Хто звертається з таким запитом? Які рекомендації вже надав Офіс?

- **Ігор ТАРАНОВ:** Із відповідними запитами до нас звертається Міністерство освіти і науки України та інші центральні органи виконавчої влади, які формують політики у сфері досліджень, інновацій і цифровізації. Іноді отримуємо запити від парламентських комітетів і міжвідомчих груп, залучених до євроінтеграційних процесів.

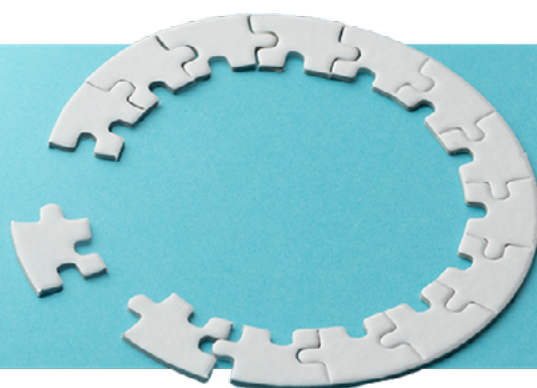
30 квітня 2025 року МОН створило робочу групу з формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору на 2025-2027 роки. У межах її роботи підкреслено, що інтеграція до ЄДП – не лише стратегічний вектор, а й практичний інструмент модернізації нашої науково-інноваційної системи. Він дозволяє узгодити національні цілі з європейськими політиками та забезпечити повноцінну участь у спільних ініціативах.

У травні цього року експертка Європейської комісії Кароліна Канібано представила концепцію другого Політичного порядку денного ЄДП на 2025-2027 роки. Документ охоплює 11 структурних політик і 8 спільних дій, ухвалених Радою ЄС 28 лютого 2025 року. Спільні дії передбачають, зокрема, підтримку дослідників у кризових умовах і поглиблення взаємодії з асоційованими країнами, включно з Україною.

Українська Дорожня карта розробляється на основі оновлених європейських пріоритетів. Офіс уже підготував низку рекомендацій для приведення українських політик у відповідність до європейських стандартів. Серед них – пропозиції щодо посилення інституційної спроможності наукових установ, розвитку відкритої науки, модернізації механізмів оцінювання наукових результатів, розширення мобільності дослідників, підвищення прозорості й ефективності фінансування.

інтеграція до ЄДП – не одномоментний крок, а тривалий системний процес.

Хочу наголосити: інтеграція до ЄДП – не одномоментний крок, а тривалий системний процес. Україна поступово зміцнює власну науково-інноваційну систему й стає повноцінною частиною європейської наукової спільноти. У цій роботі наш Офіс відіграє ключову роль – ми забезпечуємо системну підтримку українських установ і дослідників, допомагаємо орієнтуватися в конкурсах Програми, сприяємо встановленню партнерств із європейськими інституціями.

► **Як Фонд та Офіс взаємодіють з Європейською комісією? Як Європейська комісія допомагає роботі Офісу?**

- **Ігор ТАРАНОВ:** Офіс підтримує тісний контакт із Генеральним директором з досліджень та інновацій Європейської комісії (DG RT). Ми беремо участь у онлайн-зустрічах і вебінарах, отримуємо роз'яснення щодо конкурсів, змін у робочих програмах, нових інструментів підтримки та політичних ініціатив ЄС.

Важливим напрямом співпраці є стратегічна взаємодія. Європейська комісія системно залучає представників Фонду, у тому числі й Офіс, до обговорення політик ЄС у сфері науки та інновацій – від механізмів підтримки українських учасників до розроблення підходів із підвищення інституційної спроможності та інтеграції України до ЄДП.

Зокрема, під час недавніх засідань Спільного комітету Україна-ЄС обговорювалися потреби української науки в умовах війни, результати участі у «Горизонті Європа» та подальші кроки інтеграції. Особлива увага була приділена політичній, інституційній та фінансовій підтримці українських дослідників, спеціальним конкурсним можливостям, програмам мобільності й ініціативам із відновлення наукової інфраструктури. Європейська комісія підтвердила готовність і надалі підтримувати українську науку.

Європейська комісія повністю фінансує роботу Офісу й забезпечує низку механізмів, які посилюють його спроможність: доступ до інформаційних ресурсів, участь експертів ЄК у наших заходах, спеціалізовані тренінги з підготовки заявок для українських дослідників, налагодження контактів із європейськими колегами.

Важливим елементом взаємодії є співпраця з Представництвом ЄС в Україні. Його працівники активно долучаються до заходів для українських науковців і підтримують діяльність Офісу. Посол ЄС в Україні Катаріна Матернова неодноразово підкреслювала значення участі України у Програмі «Горизонт Європа», а експерт з політичних питань у галузі науки та інновацій Єгор Пивоваров відзначає внесок НФДУ та Офісу в досягненні позитивної динаміки участі України у Програмі.

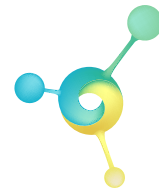
Європейська комісія неодноразово високо оцінювала роботу Офісу, і нещодавно було ухвалено рішення продовжити фінансову підтримку Офісу на наступні три роки.

► **Які плани має Офіс на найближче майбутнє? Яка Ваша амбітна мрія як керівника відділу?**

- **Ігор ТАРАНОВ:** Ключове завдання – не знижувати темп і посилити взаємодію зі стейкхолдерами: Міністерством освіти і науки, мережею НКП, науковими установами, бізнесом, потенційними аплікантами та організаціями, що вже виконують проекти.

Наступний рік буде дуже інтенсивним. Ми зосередимося на збільшенні участі українських заявників у Програмі «Горизонт Європа», адже в новій Робочій програмі 2026-2027 років очікуються дві ключові хвилі дедлайнів. Перша розпочинається наприкінці січня – на початку лютого 2026 року. Ми вже інформуємо про низку брокерських заходів для формування партнерств і плануємо власні інформаційні події.

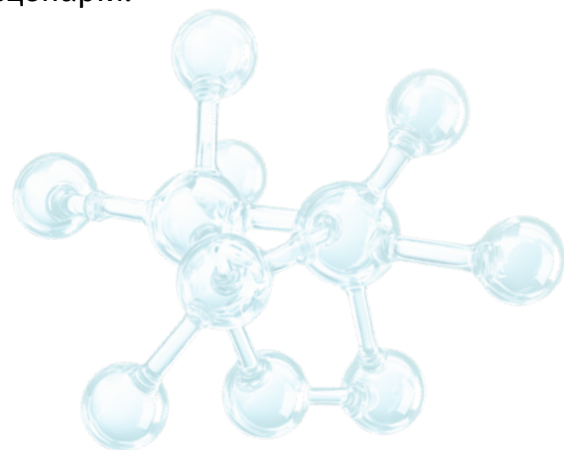
Також почалося планування наступної, 10-ї Рамкової програми. Постає стратегічне питання: якою має бути роль України у цій програмі? Важливо завчасно переформатувати структуру мережі НКП, уникнути прогалин у роботі й увійти у нову програму підготовлено.

Моя амбітна мрія як керівника відділу – вибудувати систему консультування та супроводу проєктів настільки якісно, щоб Україна увійшла до топ-10 країн за кількістю проєктів-переможців у наступних рамкових програмах. Перекоаний, що в нас є колосальний потенціал, і за умови системної роботи всіх залучених сторін це не мрія, а цілком реалістичний сценарій.

← **Наталія ДІДЕНКО**,
заступниця начальника
відділу «Офіс Горизонт
Європа в Україні» НФДУ

► **Якою, на Вашу думку, є грантова культура в сфері науки і інновацій? Чи бачите Ви її зростання?**

► **Наталія ДІДЕНКО:** Робота Офісу спирається на можливості Національного фонду досліджень України, що дозволяє ефективно допомагати науковцям та інноваторам брати участь у європейських конкурсах.

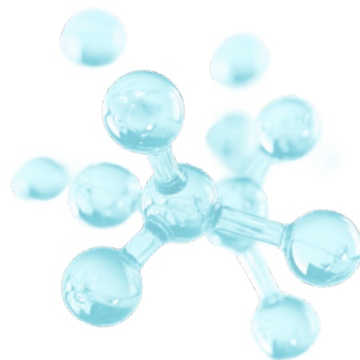
Сьогодні грантова культура в українській науці й інноваціях стрімко дорослішає. Ще кілька років тому грант сприймався як недосяжна можливість для обраних, нині ж дедалі більше дослідників, університетів, наукових установ та бізнесу розглядають грантові програми – і національні, і європейські – як інструмент розвитку своїх ідей. Це помітно в усьому: зростає кількість поданих заявок, підписаних грантових угод, запитів на консультації. Команди готові працювати за міжнародними стандартами – планувати, звітувати, будувати партнерства, відповідати за результат та представляти Україну на міжнародній арені. Формується нова наукова та інноваційна культура, орієнтована на відкритість, конкуренцію і відповідальність.

Звісно, попереду ще багато роботи – системність не формується за рік, а конкуренція у європейських програмах дуже висока. Проте тенденція очевидна: з кожним конкурсом більше вчених та інноваторів мислять амбітно, готують сильні проєкти і готові працювати у глобальному середовищі.

← Надія НАУМОВА,
головна спеціалістка
відділу «Офіс Горизонт
Європа в Україні» НФДУ

► **Як зростає запит на інформаційні та консультаційні послуги Офісу від закладів вищої освіти? Чи зросла кількість заявок і виграних грантів?**

► **Надія НАУМОВА:** У 2023 році, за два з половиною місяці роботи, Офіс отримав 16 звернень, з них 8 – від закладів вищої освіти. Це був початковий період, коли університети лише знайомилися з нашими можливостями.

У 2024 році кількість запитів стрімко зросла – до 334, з них 111 отримано від ЗВО. Це свідчить про те, що університети активно шукають можливості для міжнародної співпраці та фінансування.

У 2025 році (станом на 03.12.2025) загальна кількість звернень досягла 430, з них 65 від закладів вищої освіти. Зменшення кількості запитів від університетів порівняно з 2024 роком можна пояснити позитивними змінами: університети стали досвідченішими й самостійно опрацьовують більшість питань; вони звертаються до Офісу лише зі складними, вузькоспеціалізованими питаннями або на етапі формування консорціумів; крім того, рубрика FAQ на сайті Офісу дає можливість знайти відповіді на найпоширеніші запитання самостійно.

← Олександр МОІСЕЄВ,
головний спеціаліст відділу
«Офіс Горизонт Європа
в Україні» НФДУ

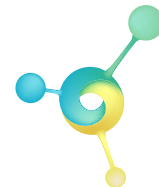
► **Як зростає запит на інформаційні і консультаційні послуги від наукових установ? Як зросла активність наукових установ щодо подачі заявок на конкурси Програми «Горизонт Європа»?**

► **Олександр МОІСЕЄВ:** Запит на консультаційну підтримку від наукових установ постійно зростає. До речі, перший запит до Офісу надійшов саме від наукової організації – Національної академії наук України.

Динаміка запитів від наукових установ підтверджує зацікавленість участю у конкурсах: за два місяці 2023 року отримано 5 запитів, у 2024 році – 25, за 11 місяців 2025 року – 44.

Змінюється й зміст запитань. Науковці все частіше звертаються з запитом на глибокий аналіз конкретних конкурсів, супровід підготовки заявок, фінансові та юридичні питання тощо.

Результати теж позитивні. За час «Горизонту 2020» наукові установи подали 103 заявки, підписали 69 грантових угод, отримали 8,36 млн євро фінансування. Станом на 03.12.2025 у «Горизонті Європа» подано 111 заявок, підписано 57 грантових угод, отримано 10,32 млн євро.

← **Максим КОЛІСНИК**,
головний спеціаліст відділу
«Офіс Горизонт Європа
в Україні» НФДУ

► **Як часто бізнес користується можливостями Програми «Горизонт Європа»?**

- **Максим КОЛІСНИК:** Бізнес є локомотивом участі України у Програмі «Горизонт Європа» за обсягом залучених коштів та за кількістю унікальних учасників.

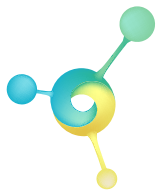
Про це красномовно свідчать цифри отриманого фінансування: приватні підприємстві (за винятком закладів вищої або середньої освіти) – 20,68 млн євро (або 32,2%), заклади вищої або середньої освіти – 19,93 млн євро (31,0%), наукові установи – 10,86 млн євро (16,9%), інші організації – 7,95 млн євро (12,4%), публічні органи (за винятком наукових установ і закладів вищої або середньої освіти) – 4,86 млн євро (7,6%).

За 2021-2025 роки в рамках Програми «Горизонт Європа» український бізнес отримав 20,68 млн євро, що становить 32,2% від усього обсягу фінансування учасників з України. Наразі підписано 75 грантових угод (30,7% від усіх грантових угод України), а середній розмір гранту для бізнесу становить 360,2 тис. євро на один проєкт порівняно із середнім значенням 263,4 тис. євро для всіх українських учасників.

Найбільше проєктів-переможців від бізнесу – за напрямками та компонентом у такій черговості: «Глобальні виклики та європейська промислова конкурентоспроможність», «Передова наука», «Розширення участі та зміцнення європейського дослідницького простору» та «Інноваційна Європа».

► Інформаційний захід «Інтеграція України до Європейського дослідницького простору»,
2024, Київ

← **Юлія КОШИК**,
головна спеціалістка
з комунікацій відділу «Офіс
Горизонт Європа в Україні»

► **Що, на вашу думку, можна зробити, щоб результати наукових проєктів були більш помітні у суспільстві?**

► **Юлія КОШИК:** Ключовою умовою розвитку наукового й дослідницького простору в Україні є впровадження принципів відкритої науки. Йдеться про вільний доступ до результатів досліджень, наукових даних і прозорість наукової діяльності, щоб ці знання були зрозумілими та доступними як для фахівців, так і для широкого загалу. Популяризація науки підвищує видимість досліджень, допомагає залучати фінансування, формує довіру суспільства й грантонадавачів, мотивує нові таланти обирати наукову кар'єру.

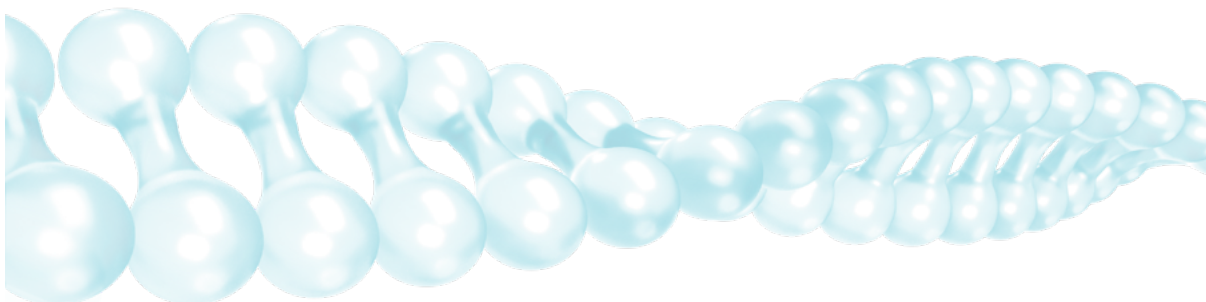
Такий підхід також закладений у Програмі «Горизонт Європа», де поширення інформації про проєкти є обов'язковою частиною грантових зобов'язань. Учасники повинні розповідати про свої результати широкій аудиторії, зокрема, в медіа та соцмережах.

Дуже важливо говорити не лише про успіхи, а й про виклики та невдачі, пояснювати, як вдалося розв'язати ту чи іншу проблему. Це допомагає майбутнім учасникам бачити реальну картину, розуміти суперечності між європейськими правилами участі в «Горизонті Європа» та українським законодавством, а також бачити шляхи подолання цих викликів.

«Офіс Горизонт Європа в Україні» активно сприяє популяризації успішних проєктів. Ми залучаємо учасників Програми до інформаційних і навчальних заходів у ролі спікерів. Під час зустрічей дослідники розповідають про свій досвід, дають практичні поради, відповідають на запитання. Таке спілкування допомагає тим, хто вагається, подолати сумніви у власних силах, набутися впевненості. Публікуємо й інтер'ю з учасниками Програми у розділі [«Успішні історії»](#).

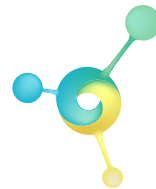
Також ми провели серію вебінарів, під час яких українські координатори проєктів ділилися власним досвідом.

Тож запрошуємо долучатися до наших заходів, ставити запитання, стежити за новинами на сайті і в соцмережах, звертатися з запитом на консультації і, найголовніше, не боятися подавати заявки на конкурси Програми «Горизонт Європа».

Також ми попросили заступницю Генерального директора Єврокомісії з питань досліджень та інновацій Сігне PATCO висловити свою думку про роботу Офісу.

← Сігне PATCO,
заступниця Генерального директора Європейської
комісії з питань досліджень та інновацій

► *Як, на думку Єврокомісії, робота Офісу Горизонт Європа в Україні сприяє зміцненню української науково-дослідницької та інноваційної спільноти та розширенню її участі в Програмі «Горизонт Європа»?*

► **Сігне PATCO:** Офіс «Горизонт Європа» в Україні став ідеальним стартовим майданчиком і для українських стейкхолдерів, які хочуть ознайомитися з можливостями Програми «Горизонт Європа», і для міжнародних партнерів, зацікавлених у взаємодії з українськими науковцями та інноваторами. Він став містком між українською науково-дослідницькою та інноваційною екосистемою та європейським дослідницьким простором. Завдяки інформаційним заходам Офіс охопив багато регіонів України та познайомив українців із можливостями Програми «Горизонт Європа». Це не тільки підвищило обізнаність українських дослідників та інноваторів, а й допомогло ЄС бути більш присутнім в Україні.

Хоча ще зарано оцінювати повний вплив Офісу Горизонт Європа в Україні, можу з упевненістю сказати, що його робота сприяє кращому поширенню інформації про можливості Програми та зміцнює зв'язки між Україною та ЄС.

Розпитувала Світлана ГАЛАТА

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ
УКРАЇНИ

ОФІС
ГОРИЗОНТ ЄВРОПА
в Україні